kisdobos

1988. JÚNIUS

V an valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolgatnak rá... Keress ilyet, ha nem találsz, apával együtt készíts és rajzolgass rá!

A lkothatsz kedvedre: csigaházból láncot, sípot fűzfaágból, száríthatsz virágot.

K erékpár, labda, ugrókötél, erős faág... testedzéshez megannyi lehetőséget kínál.

Á tnézheted — esős napokon — az eddig félretett könyveket, pótolhatod azt, ami elmaradt.

C ukorka helyett sok zöldséget, gyümölcsöt egyél. A növények közül néhányat kiskertben, erkélyen, cserépben magad is nevelhetsz.

I ndulj családoddal, barátaiddal hétvégeken túrára. Élményeidet írd, vagy rajzold le egy vakáció-naplóban! Ha elküldöd a Kisdobosnak, jutalmat kapsz.

Ó don várak, múzeumok, néprajzi gyűjtemények várnak. Fényképezz erdőket, pipacsos mezőket, és olvass sokat a nyáron! Minden pedagógusnak, kisdobosnak szép nyarat, jó vakációt kívánunk.

KISDOBOS KÉPTÁR

Szinyei Merse Pál (1845—1920) Pipacsos mező
Magyar Nemzeti Galéria

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6—10 éveseknek. XXXVII. évf. 6. sz. Főszerkesztő: **Jani Gabriella.** Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: **dr. Király G. István.** Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 116-660. Készült a Kossuth Nyomdában 88.0246. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502, telefon: 660-162. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest XIII., Lehel út 10/a. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 60 Ft. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlap **Kopócs Tibor** munkája.
A szerkesztőség munkatársai: Ferenczy Ágnes, Gaál Ödönné, Kóka Rozália, Zentai Mari.

Égi csikón léptet a nyár,
tarka idő ünnepe jár,
táncra való, fürdeni jó,
nagy hegy alatt hűsöl a tó.

Hogyha kijössz, messzire mégy,
hogyha maradsz, csípdes a légy.
Habzik az ég, mint tele tál,
tarka idő szőttese száll.

*

Fülemüle, fülemüle, gyönyörű madár,
szólal, szólal, szólal már.

Pittyen a fészek, zörren az ág,
moccan a hegyeken a hajnali láng.

Jegenyefa-jegenyefa-jegenyefa-lánc,
sima út szélén kettős ránc.

Denevér, bak-egér, északi szél,
kondul az óra, megszöktél,

három mérföld és egy fél
hosszú hajamba mért téptél?

Fülemüle, fülemüle, gyönyörű madár,
hallgat, hallgat, hallgat már.

*

Szántáson át, toronyiránt
soká ballagni jó!
Az édes fáradtság belep,
mint forró, lágy folyó.

És este gyorsan ágyba vágysz,
nem kéne ringató.
A teljes alvás rádgurúl
mint nagy sötét golyó.

*

Holdfényt vetettem,
nincs aratásom,
ködöt sütöttem,
nincsen kalácsom,

falnak beszéltem,
nincsen barátom,
felhőt szerettem,
nincs hites-párom,

a leget ettem,
nincs földi kincsem,
verset nemzettem,
gyermekem sincsen,

szobor leszek hát,
mely messze látszik,
szétveti lábát
és hadonászik.

Kiss Ilona rajza

„Napba vette útját a sas"
avagy Lágy Szellő, Bátor Bölény és társai

Ha azt mondom indián, mindenkinek eszébe ötlik egy-egy szó: tomahawk, mokasszin, totemoszlop... A szavak mellé társulnak a hozzájuk tartozó tulajdonságok is, mint: bátor, fürge, ravasz, büszke...

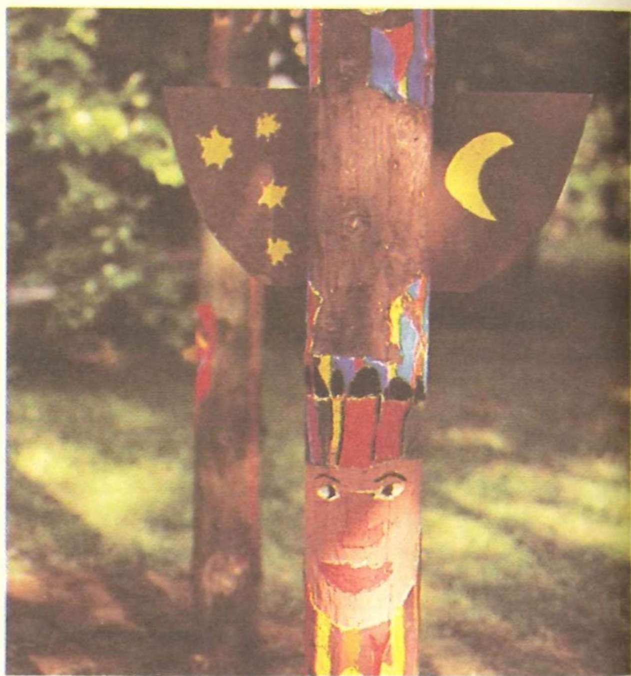
Vannak azonban olyanok is közöttetek, akik mélyebben ismerik az indiánok életét, sőt maguk is indiánok egy nyári táborban, Piliscsabán. Ők a budapesti Váli úti Általános Iskola 4. c osztályosai. Tanítójuk ***Winkler Márta.***

Történetük úgy kezdődött, hogy megismertek, elolvastak néhány híres indiánregényt és az indiánok életéről szóló könyvet, megtanultak néhány indiándalt. Majd fölkeresték ***Borsányi László*** *indianológust, aki szívesen mesélt az igazi indián kultúráról, népművészetről, életmódról. Megnézték kiállítását is a Petőfi Csarnokban. Eljött a táborozás ideje. Hogy ott mi minden történt? Azt meséljék el ők, maguk:*

„Egy busz megállt, kinyíltak az ajtók és kiszálltak belőle az osztálytársaim. Kipakolták bőröndjeiket és ráléptek a rét bársonyos füvére. Itt kezdődik tehát a történetünk. Piliscsabán vagyunk. Indiántábor készül. Szóval ott tartottunk, hogy a gyerekek hancúroznak és indián nevükön gondolkodnak. Én magamnak Vulkán vagy Fehérlófia nevet választottam volna. Ők is kiválasztották neveiket, aztán csoportokat alkottak. Ezeknek a csoportoknak törzs az igazi nevük. A törzsek nevei: apacs, delevár, csejen. A törzsfőnökök nevei: Nagy Medve, Rövid Szakáll. Tudok gyerekneveket is: Hétszínű Lepke, Lágy Szellő, Márciusi Harmat, Felkelő Nap. A gyerekek totemoszlopot, sátrat, ruhát, mokasszint maguk készítettek." **(Szász Petra)**

„A csejenek törzse így készítette a sátrakat: a földre nagy fadarabokat állítottunk sátor alakzatban, és ráterítettük a sárga vásznat. Az alját körbe föl kellett varrni, mert nem volt pontosan levágva. Kevertünk színeket. A barna a földet, a kék pedig az eget jelezte. Aranyhaj tervezte a sátor nagyobb részét, aminek az elején nagy fehér sas díszelgett. A madár rajza alatt, egy újabb képen, a tűz körül három indián ül. Békepipát szívnak. A következő oldalon egy megkötözött indián felé — harci tánc közben — tomahawkot dobnak. A harmadik képen erdő látható, ami előtt folyó csordogál. Az utolsó festmény bölényvadászatot ábrázolt. A fiúk nagyrészt a dobokat és a totemoszlopokat festették. A mi totemoszlopunk tetején faragott nap látható. A totem közepén egy sas volt, aminek az egyik szárnyán a hold, a másikon a csillagok ragyogtak. Alatta indiánfej és kígyó díszelgett." **(Nagy Zsuzsa és Tihanyi Eszter)**

„Én az apacsok csapatát választottam. Ahol a mi sátrunk állt, rengeteg fa bújtatott el minket. Egyszer egy kiáltást hallok:

— Fürge Gyík! Fürge Gyík! — Futottam, mert tudtam, hogy fontos az ügy. Az apacs törzs várt, mivel búvóhelyet kerestünk. Végül az erdőben találtunk magunknak megfelelőt. Mire visszajöttünk, finom ebéd várt ránk. Mi titokban meg is ünnepeltük cseresznyével búvóhelyünket, amit persze óriási csámcsogással tömtünk magunkba. Ebéd után a nagyteremben a mokaszszinomat varrtam. Ezzel el is telt a nap. Lefekvéskor egy kicsit vihancoltunk még." **(Újházi Orsolya)**

„Kedves olvasó, most képzeld magad egy indián táborba, ahol a három törzs között éppen háborúskodás folyik. Az apacs kutyák ellen szövetkeztek a delevárok és csejenek. A két utóbbi törzs éppen fegyvereket készít, totemoszlopot farag. Én a delevár törzshöz tartozom és Százszoros Mennydörgésnek hívnak. Egyre nyugtalanítóbb hírek érkeznek a munkaszobába arról, hogy a legjobb embereinket elfogják, és kínzócölöphöz kötözik! És ami a legrosszabb: törzsfőnökeink nyugodtan varrják a mokasszinjaikat. De még az a szerencséjük a raboknak, hogy mi fellázadtunk a törzsfőnökeink ellen, és bosszulóhadjáratra indultunk az apacsok ellen. Először az őröket támadtuk meg, mivelhogy másképp a rabságban sínylődőkhöz nem juthattunk el. Legjobban Gyuri, a főszadista védekezett. Rá négy ember kellett, míg Somára csak kettő. Gyuri nagyon vad, harcias és szabálytalan volt. Mikor sikerült őt lefognunk, Bicskei Danira mentünk rá. Utána Zoli, a törzsfőnökük következett. Akinek még megmaradt a fegyvere, az odament a rabokhoz, és kiszabadította őket. Végül a főnökök megtárgyalták a dolgot, és ha nem is minden csipkelődés nélkül, de mindenki visszatért a helyére. A főnökök nyugodtan varrhatták tovább a mokasszinjaikat." **(Schneller Márton)**

„Én, Bátor Bölény, a csejenek törzséből, az apacsok elleni harcban az egyik vezető voltam. Egy kis csapattal a Halál völgye felől támadtunk. Elsőnek ugrottam ki a bokor mögül, hogy az apacsok felfigyeljenek. A harcosok tomahawkot és kést rántva felugrottak. Mi csatakiáltásokkal rohantuk meg az erősebb ellenséget. Engem fogtak meg másodiknak. A kötelet megpróbáltam szétfeszíteni, de nem sikerült. Ekkor úgy tettem, mintha fájni kezdett volna a kötés, és eleresztettek. Szaladtam a Nagy Medvéhez, ahogy csak a lábam bírta, hogy másodszor is segítséget kérjek. Négyszer indítottunk még háborút. Az ötödik sikerrel járt. Az apacsok bosszúból feltették a tomahawkjainkat a fára, amit nekem sikerült visszaszereznem. Ezután ahányszor csak segíteni kellett, társaim ezt kiáltották: — Gyere, Bátor Bölény!" **(Eisemann Krisztián)**

„Az egész tábor óriási izgalomban volt az avatás előtt. A gyönyörű ruhás indiánok körbeálltak, pergett a dob. Berohant a Sámán, aki eddig a ház mögött várakozott. Szoknyája szalagból volt, az ingén meg rojtok lógtak. Az álarca barna vászonból készült, a hajában szalag volt. Miután két segéde a Nagy Szellemhez fohászkodott, ő az égnek emelte kezét, és mennydörgéshez hasonlóan mondta: Áldassék a csejenek, a delevárok és az apacsok törzse! Majd, mikor a kör elkezdett forogni, ki-ki megragadott egy-egy indiánt, és nagy üvöltésekkel járta a sámántáncot. Ezután elkezdődött az új indiánok felavatása. A régi indiánok megérintették az újak vállát, és ezzel mi is valódi indiánok lettünk. Körbeültük a tüzet, és szalonnát sütöttünk." **(Sulyok Borbála és Horváth Ráhel)**

Fotók: Nagy Gyula

A történet itt véget ér. Búcsúzóul még felhangzik kedvenc indiándaluk:

A folyó fölött már dal szárnyal
a préri megtelt hóvirággal,
vadludaktól zeng a nádas,
napba vette útját a sas.
Cserélj bundát medve testvér,
meleget hoz délről a szél.

Az élménybeszámolókat lejegyezte:

Zentai Mari

*

A gyerekek a beszámoló mellé könyvlistát is mellékeltek. Érdemes elolvasni valamennyit:

Molnár László Miklós: A híres Vadnyugat (Móra Könyvkiadó)
Korniss Péter: Vörösfelhő földjén észak-amerikai indiánok között (Corvina Könyvkiadó)
Miloslav Stingl: Indián tűz (Madách Könyvkiadó)
Észak-amerikai indiánmesék, mondák és mítoszok: Gonaquadete, a vízi szörny
Fiúk-lányok könyve 1977: Buffalo Bill és a vén bőrvadász
Fiúk évkönyve 1983: Ők puebló indiánok
Kisdobosok évkönyve 1979: Azok a félelmetes indiánok
Gyermekmúzsák 1987. 1. szám 24. oldal: Cselekvés által tanulsz

Bemutatjuk

Székely Éva olimpiai bajnokot

Székely Éva talán még lakást is úgy választott, hogy közel legyen a vízhez. Néhány sétálós percre innen a Duna, és két megállónyira a Komjádi uszoda. Reggel fél hatkor már az uszodában van. Mindennap.

— Gyerekkoromban Csillaghegyen nyaraltunk minden nyáron. Imádtam a vizet. Hároméves voltam, amikor addig erőszakoskodtam, míg úszni nem taníttattak. Az úszómester felkötött egy rúdra, és belelógatott a vízbe. Akkoriban így tanították úszni a gyerekeket. Egy napon „Én úszni akarok, nem lógni!" felkiáltással bevetettem magam a mély vízbe. Az minden volt, csak nem úszás, de partot értem. Azóta úszom.

„A nyár kellős közepén zsúfolásig tele volt a strand. Amikor bemondták, hogy a verseny kezdődik, odaözönlöttek a strandolók. A gyerekek felálltak a rajthoz. Odalopakodtam, és a sípra velük együtt beugrottam. Mire ők végigúszták a medencét, én már vissza is értem. Igaz, úszásom inkább egy boldog kiskutya viháncolásához hasonlított."

— Kilencéves voltam, amikor a berlini olimpiáról Pluhár közvetítette a 100 méteres gyorsúszás döntőjét. Akkor és ott határoztam el, hogy olimpiai bajnok leszek, amikor meghallottam a magyar himnuszt.

1952. Helsinki olimpia 2;51,7 másodperccel — új olimpiai csúccsal — a 200 méteres mellúszásban olimpiai bajnok Székely Éva. „Egyszercsak megláttam a dobogót! Te jó isten, ezért a sámliért kínlódtam én ennyit? Hol van az én hatalmas, szép londoni dobogóm? Három nyelven mondták be az eredményt. Felálltam a középső sámlira, nyakamba akasztották az érmet... Az óra háromnegyed hatot mutatott. A zászlók felé fordultunk. „Isten, áldd meg a magyart..." Az én himnuszom, az én zászlóm, csak örökké tartson, fel ne ébredjek!"

— Mindig kitűnő tanuló voltam, pedig erős iskolába jártam. A tanítás német nyelven folyt, és harmadiktól franciát, ötödiktől angolt is tanultunk. Ezért beszélek én három nyelven. De a legjobb az volt, hogy mindennap volt testnevelés. Két diplomám van, mindkettő vörösdiploma. (Ezt csak azok kapják, akik mindig jeles tanulók voltak. Székely Éva az Orvostudományi Egyetem gyógyszerész karán és a Testnevelési Főiskolán szerzett diplomát.)

— 10 éves koromra kiolvastam a világirodalom jelentős könyveit. Nekem sosem mondták azt a szüleim, hogy nem nekem való. May Károly indián történeteit eredetiben olvastam. Nem tudok az olvasásnál jobb szórakozást elképzelni. Azt képzelek bele, amit akarok, és nem azt, amit a számba rágnak. Sosem unatkozom, ez számomra ismeretlen. De tanulni, jól tanulni természetes kötelesség volt. *„Legifjabb korom meghatározója és egész életemre kiható tényezője a rend, a szeretet és a biztonság volt. Rend, szeretet és biztonság. Kisgyerek koromból másra szinte nem is emlékszem".*

— Középiskolai versenyen indultam, amikor leendő edzőm, Sárosi Imre meglátott. A nagy igyekezettől leesett az úszósapka a fejemről, a hajam kibomlott — akkora copfom volt, hogy rá tudtam ülni —, de engem csak a győzelem érdekelt. Ezt vette észre Sárosi is. *„Néhány nap múlva Sárosi feljött hozzánk... — Kedves uram, szeretném, ha beleegyezne, hogy a lánya az én irányításom mellett ússzon a Fradiban... — Milyen kilátásai vannak? — kérdezte anyukám. — Akár olimpiai bajnok is lehet — felelte Sárosi."*

Régen nem edzettünk annyit, mint most, de azt hiszem erősebben. Azt a kérdést, hogy megéri-e vagy sem, azt az ember nem teszi fel magának, hanem csinálja. Ez szenvedély.

*

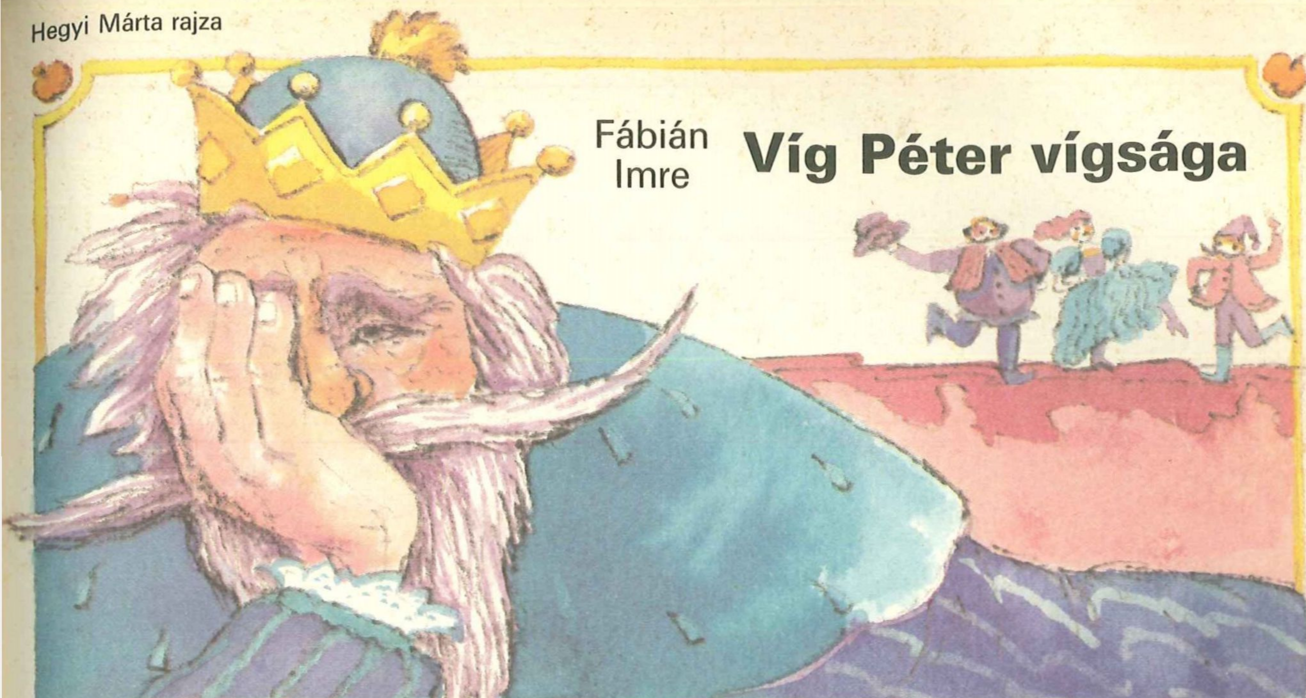
Az idézetek **Székely Éva Sírni csak a győztesnek szabad** című könyvéből valók. (Érdemes elolvasnod!)

Néhány kiegészítő fontos adat: versenyzői pályafutása alatt 117 magyar-, Európa- és világcsúcsot állított fel. Gyermekekért díjas. Évekig a Szőnyi úti uszodában tanította a gyerekeket. Köztük saját lányát, Gyarmati Andreát, a müncheni olimpia ezüstérmesét. A sok érem, kitüntetés mellé 1988. márciusában újabb társult. Az általa kitalált, nektek szóló Kenguru című rádiós sportműsor alkotói — köztük Székely Éva — kollektív Ifjúsági díjat kaptak. Gratulálunk!

Ferenczy Ágnes

Hegyi Márta rajza

Fábián Imre

Víg Péter vígsága

Volt egyszer, hol nem volt, kerek erdő közepében, volt egyszer egy királyság. Ebben a királyságban lakott Víg Péter, aki semmiképpen nem hagyta magát elszomorítani, pedig minden oka meglett volna rá. A királyság királya napkeltekor elindította a kisbírót, hogy dobolja ki a kis utcában, a nagy utcában, szerte a királyságban, akinek hegedűje van, estig köteles beszolgáltatni a királyi kincstárnak.

Valamikor, nem is olyan régen a király is szerette a hegedűt, még maga is hegedült. Minden bajnak a forrása az lett, hogy a király foga fájni kezdett.

Na, gyorsan, az éjszaka kellős közepén előhívatták a királyi udvar tisztségviselőit, elszalasztották őket az orvosért. Az orvost kirángatták az ágyból, karonfogták, s a király elé vezették.

A király kinyitotta méltóságos száját, hogy az orvos megnézhesse a fájós fogat.

Azonnal látta az orvos, hogy a király bölcsességfogán egy nagy lyuk éktelenkedik.

— Ki kell húzni, s tovább nem fáj!

— Na, de hát ez a királynak a bölcsességfoga, hogyan képzel olyat, hogy kihúzza — méltatlankodott a kamarás. — Be kell tömni a lyukat, koronát kell ráhúzni! — s azonmód kiadta a parancsot a kincstárnoknak, hogy hozzon aranyat elő, hogy az orvos a fájó fogat betömje, arannyal bevonja!

Hármat tapsolt, hívta a futárt, s már szalasztotta is Víg Péterhez, hozza el a hegedűjét, s játsszon rajta víg nótákat, hogy a király, addig is míg a fogát aranyba vonják, feledje a fájdalmakat.

Hegedült Víg Péter olyan víg nótákat, hogy a tányérok a falon összekoccantak. Szégyen ide, szégyen oda, még ha a királynak fájt is a foga, táncra perdült ott mindenki, még az orvos is tánclépésben koronázta meg a fájó királyi bölcsességet.

A bölcsességfogon a korona nagyon szép lett. Mondták őfelségének, hogy nevessen, hadd lássa mindenki a gyönyörű, aranyban ragyogó bölcsességet.

De bárhogyan is ragyogott az arany, a királynak a foga csak fájt.

— A hegedű az oka — ütött homlokára a főtanácsadó.

— Nemcsak a hegedű, hanem Víg Péter is, hiszen ő húzta a hegedűt! — s az okos észrevételre bólogatott a király. Hogyne bólogatott volna, amikor tudta, hogy neki vannak a legokosabb tanácsadói.

Víg Péter kezéből kivették a hegedűt, őkelmét pedig az ajtón kívül tették. Még az utca sarkáig sem ért el, amikor a kisbíró dobolta:

— Sehol senki ne hegedüljön! Minden hegedűt be kell szolgáltatni, a hegedű hangjától fáj a királynak a bölcsességfoga.

Hogy végül mi lett a királynak a bölcsességfogával, tovább romlott vagy meggyógyult, elképzelni sem tudom. De hogy Víg Péternek most is van hegedűje, az egész biztos. Az éjszaka itt ment el az ablakom alatt, s hegedült. Úgy beszélik az emberek, addig mindig lesz hegedű, amíg él Víg Péter, mert ő nemcsak hegedülni, de hegedűt készíteni is tud.

Egyszer volt

Kedves Dorka!

Végre eljutottam Zalaegerszegre! Már régóta készülök ide, hogy megismerhessem azt a sok érdekességet, szépséget, amiről barátaim írtak, meséltek. Tudod, már 1986 óta levelezem a Kilián György Általános Iskola Kisdobos-barát őrsével. Tavaly együtt táboroztunk Csillebércen. Igazi jóbarátok lettünk. Az sem ártott a barátságunknak, hogy ők azóta úttörők.

*Az iskolájukban vártak rám. Eljött Etelka néni, a régi és Magdi néni, a mostani osztályfőnökük is. Alig győztük elmesélni, kivel mi történt, mióta nem találkoztunk. Olyan jókedvünk lett, hogy még dalra is fakadtunk. Sok szép dalt tanultak a gyerekek **Vajda Józsi** bácsitól, a neves zalai népdalgyűjtőtől.*

*Zalaegerszeg gyönyörű, modern város. Első pillantásra azt gondolhatnád, hogy itt minden vadonatúj. A különleges „csipkeházak” egy kicsit emlékeztetnek a régi zalai kontyos házakra. Persze, csak egy kicsit! Hiszen négyemeletesek, hófehér erkélyesek. A színház, a művelődési ház is új, de az egész városban lépten-nyomon találkozhatunk a múlt emlékeivel. Barátaim először a Fazekas Házba kísértek. **Czugh Dezső** bácsi fazekas, a Népművészet Mestere először a leghíresebb magyar fazekas mesterek munkáit mutatta meg a kiállítóteremben. A műhelyben Miklós fia fogadott, aki szintén fazekas. A sok szép, mázas edény közül leemelt egyet, s azt mondta:*

— Ez a kukta őse. Mifelénk bográcsnak nevezik. Mindenki ilyenben főzött kinn a szőlőben. Ebben fő a legjobb töltött káposzta.

*Búcsúzáskor valamennyien kaptunk egy kakukkoló cserépsípot. Így hát nagy kakukkolva érkeztünk meg Dezső bácsi testvéréhez, **Czugh János** bácsiékhoz. Az idős mester dolgozott. Bal lábával sebesen forgatta a korongot. Ujjai közt egy bőrcsíkkal, „leckebőrrel” alakítgatta a nyers agyagtálak fenékperemét. Felesége, Lina néni, aprólékosan megmutatta a műhely látnivalóit.*

Megkérdeztem János bácsitól, hogyan éltek régen a fazekasok. János bácsi legyintett.

— Szegények voltunk többnyire. Rengeteget dolgoztunk. A fazekas egy hónapig csinált egy kocsira való edényt. Fuvarost fogadott,

hogy is volt ?

Fotók: Zóka Gyula

aki felibe elszállította Somogyba vagy Zalába. Elindultak faluról-falura, és az edényt elcserélték terményért. Egyszer, tizenhatéves koromban engem is elküldött édesapám egy öreg fuvarossal árulni. Valahol itt Zalában, Nemespátró környékén járkáltunk. Az öreg Zsiga bácsi kiabált:

„Asszonyok, lányok! Fazekat vegyenek!"

Én szégyelltem magam és elbújtam. Nem szerettem árulni...

Nemespátrón túl volt egy major. Akkora sár volt, hogy a kocsi nem tudott bemenni. Zsiga bácsi azt mondja nekem:

„Jani! Vigyázz a lóra!"

Egy kötőféket a nyakába tett, és magára szedett vagy húsz darab cserepet. Zsákot vett a hóna alá, és elment. Félóra múlva visszajött egy félzsák terménnyel. Zsiga bácsi emlékére mintáztam egy szobrot. Az van ráírva „Fazekat vegyenek". Valójában én mindig szobrász szerettem volna lenni, de akkor nem lehetett.

A délutánt a Göcsej Múzeumban töltöttük. Megnéztük a Zala megye története című állandó kiállítást. Itt az újkőkortól napjainkig megismerhettük a megye életét. A sok érdekesség között látható itt egy 1656-ban készült ácsolt láda, a „szökröny". Nem is emlékszem, hogy ilyen régi bútort láttam volna másutt. Csodálatos faragások is vannak.

Barátaimtól azzal búcsúztam, hogy hamarosan újra eljövök. Ha teheted, te is látogass ide a nyáron.

Szeretettel üdvözöllek:

Balázs

Kié a holdvilág?

Kiss Ilona rajza

Egyszer, régen az emberek meg az állatok azon veszekedtek, hogy kié a holdvilág. Az emberek azt mondták, hogy az övéké. Az állatok azt állították, hogy az övéké. Vitatkoztak ezen vagy két-háromezer évig, de nem tudtak sehogy megegyezni.

— Hát hogy lenne a tiétek? — kérdezték az emberek. — Mi este lefekszünk, alszunk reggelig, kíméljük a holdvilágot, hogy el ne fogyjon.

— Mi nem is nézzük, csak hagyjuk, hogy reánk süssön a hold, hogy tovább tartson! — zúgták az állatok.

Kié hát a holdvilág? Nem tudtak megegyezni. Elhatározták, hogy egy pár ember, meg egy pár állat felmegy a holdhoz. Mondja meg ő, hogy kié a hold! Amire öszszeszedelődzködtek, hogy elindulnak, a holdnak a föld másik oldalára esett a járása. Olyan sötét lett, mint a szurok. Az emberek az orrukig se láttak.

— Hát ez nem lesz jó! Ebben a sötétben nem indulhatunk. Még csak az kell, hogy beleessünk egy szakadékba! Akkor aztán lehet a hold akié akar, mi már többet nem látjuk — mondták az emberek.

— Várjuk ki, míg előbújik a hold! — mondták az állatok, mert ők is halomba hulltak a nagy sötétben.

Na, kivárták közösen, hogy újra süssön a hold, s akkor elindultak. Három álló héten át bandukoltak, mégse értek fel a holdhoz. Akkor aztán újra sötétség lett, egészen elakadtak valamennyien.

— Halljátok-e, cimborák? Egyezzünk ki! Aki legelőször meglátja újra a holdat, azé legyen a holdvilág! Ne kóboroljunk itt a világ végin! — ajánlották az emberek.

— Nagyon jó lesz! — egyeztek bele az állatok s együtt hazaindultak. Mikor már a falujuk határába érkeztek egyszerre valamennyien megpillantották a holdat. Éppen toronyiránt világított fényesen. Megint csak vitatkozni kezdtek. Ahogy közelebb érnek, látják, hogy két fiatal, egy legény és egy leány, sétál a torony alatt. Énekelnek gyönyörűen, tiszta szívükből:

— Két fa közé besütött a holdvilág...

— Na, ezeket megkérdezzük, ezek biztosan tudják, mi az igazság — kiáltották az emberek. Abban a minutumban meglátták, hogy két szép macska ül a templom gerincén. Énekeltek azok is a maguk nyelvén teli tüdőből, szerelmesen.

— Hát ezek is tudják biztosan, kié a holdvilág! Kérdezzük meg őket is! — vágtak vissza az állatok.

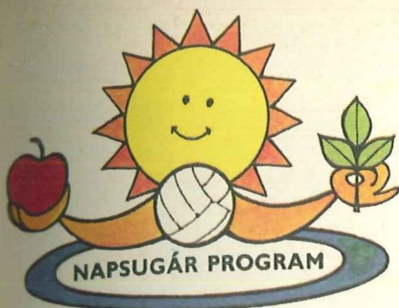
Lehívták a macskákat a háztetőről. Odaállították a két fiatalt is melléjük, s megkérdezték:

— Kié a holdvilág?

— A fiataloké! — vágták rá azok egyszerre.

Na hiszen, ha ezek ilyen egyformán beszélnek, akkor nincs mit tenni! Legyen hát a holdvilág mindig a fiataloké! — egyeztek bele valamennyien.

Berze Nagy János Vas megyei gyűjtését feldolgozta: **Kóka Rozália**

Napsugár gyerekek

Kicsöngettek. Ebben a tanévben utoljára szólalt meg a csengő. Eljött a várva várt VAKÁCIÓ! Ez a varázsütésszerű pillanat energiával tölt fel. Legszívesebben rohannál. Mindegy, hogy hová, csak el, csak ki a szabadba.

A nagy lehetőség, a hosszú hónapok szabadsága igazán még fel sem fogható számodra. Pedig jól tudod, a pillanat varázsa hamar szertefoszlik.

Hogyan töltsd értelmesen, számodra is szórakoztatóan, mégis egészségesen a szünidőt? Nem könnyű a válasz.

Álljon itt öt kisgyerek érdekes kezdeményezéséről szóló történet:

„Tavaly nyáron történt. Öten voltunk barátok. Mindannyiunknak volt valami hobbija. Ági futni szeretett, Feri focizni, Ottó olvasni, Csilla kocogni, Ernő labdázni. A lényeg az, hogy egyikünk sem ugyanazt szerette, amit a másik. Társult hozzánk egy nagymama — Edit mama —, aki szívesen kísért bennünket ide-oda, sőt néha be is állt közénk játszani. Ötletünket éppen a széthúzás adta. Sehogysem tudtunk megegyezni, mit is játszszunk, amikor találkoztunk. Feri mindig focizni akart, Ottó olvasni, Ernő labdázni, Ági futni és így tovább. Ági apukája oldotta meg a kérdést. Fölfedezett egy keskeny kis ösvényt. Le is mérte: 2700 lépés, vagyis kb. 2000 méter hosszú volt. Elnevezte egészségvédő ösvénynek. Azt is kiszámolta, hogy egy harmadikosnak, mint mi vagyunk, 12 perc alatt kell lefutnia. A kisebbek elég, ha kocognak. Ettől kezdve megszületett közöttünk az egység. El is neveztük magunkat **egészségvédő őrsnek.** Ezután, ha csak tehettük, az ösvény környékén ütöttünk tanyát. Ottó könyvekből tanulmányozta, milyen egészséges ennivalókat vigyünk magunkkal. Almát, rozskenyeret és tejet csomagoltunk. Stopper is volt a tarsolyunkban. Edit mama szorgalmasan mérte a teljesítményünket. Fokozatosan javultak futási eredményeink. Feri eleinte dühöngött, hogy focizás közben is fut, miért kell itt az ösvényen is. Ám amikor beállította egyéni csúcsát, a 11 percet, ő is megnyugodott. Engesztelésül persze gyakran alakítottunk focicsapatot a környékbeli gyerekekkel. Egy idő után a meccseken is kiderült, mi vagyunk a jobbak. Lefutjuk az ellenfelet! Persze a focizást még gyakorolni kellett. Edit mama kapusként is remekül szerepelt. Később a közeli tisztáson elkészítettük a távolugró és kislabdahajító pályát is. A hétvégeken kirándulni mentünk. Kötöttünk **egészségvédő szerződést** is. Ebben előírtuk magunknak a feladatokat: erősítjük izmainkat, növeljük állóképességünket.

Mi lett játékunk eredménye? Véget ért a nyár. Az őszi testnevelés órán a felméréskor a tanárunk alig akart hinni a szemének. Kétszer is megmérte az eredményt, olyan jó volt!

Hogy miért meséltem mindezt? Hátha kedvet kapsz te is..."

Lejegyezte
Dr. Nemessuri Mihály
és Nemessuriné Dalmi Edit

Fotó: Kunkovács László

JELES NAPOK

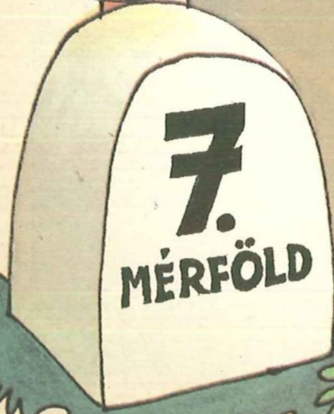
JÚNIUS	
5	Az első vasárnap: „pedagógus nap”
8	Ha Medárdkor esik, 40 napig esős időre számíthatunk
21	Kezdődik a nyár! Ez az év leghosszabb napja.
24	Szent Iván napján a napot, a tüzet, a világosságot ünnepli a népi hagyomány. Ezen a napon szakad meg a gabona gyökere, ezután már nem nő, csak érik.
29	Péter-Pál: kezdődik az aratás és az eperszüret.

A

GUMIMOTOROS

repülőgép

1:1

7 4 5 3 9 G 6 1 8 2 10

10

5

7

6

4

9

2

D

1

1

G

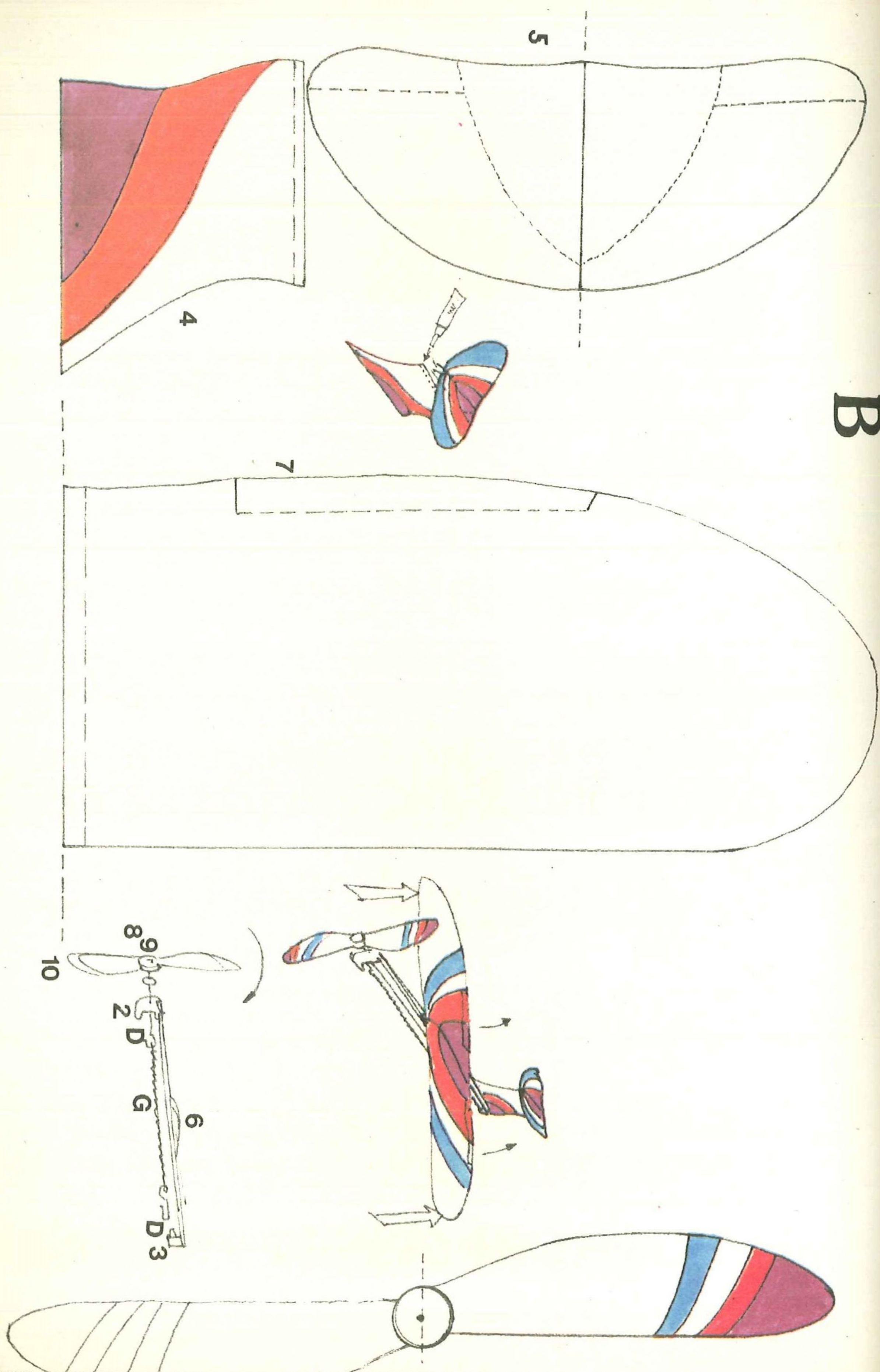
3

D

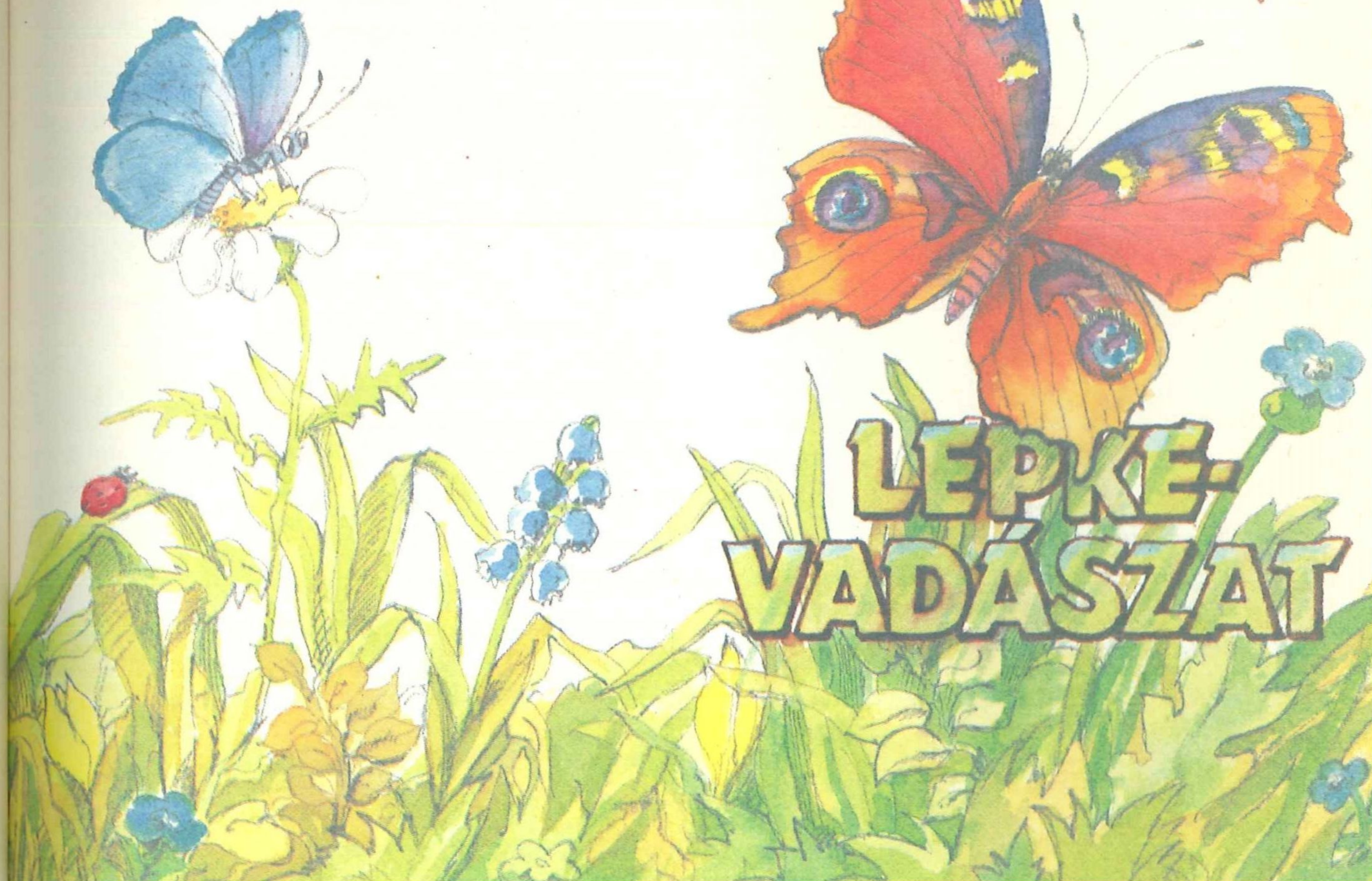
D

3

8

Csáky Ida munkája. Leírását lásd a 23. oldalon.

— Egy üvegbe beleteszek egy lepkét, és belecsöppentek egy kicsit anyu lakkoldójából.

Balszerencséje egy kis kékszárnyú pillét vezényelt az egyik üvegből az áhított szabadság helyett Jutka kezébe. Egy pillanat, s máris ott volt egymagában egy bezárható befőttes üvegben. Lányom pedig becsöppentette az acetont.

A pille megérezte. Menekülni próbált. Nekiröpült az üveg oldalának. Egyszer, kétszer, tízszer... kétségbeesetten verdesett, küszködött az életéért, aztán lezuhant az üveg fenekére, szánalmasan csapkodott kis kék szárnyával, s vége volt.

Jutka dermedten nézte, majd sápadtan kérdezte:

— Ez... ez fájt neki?

— Megfulladt. Próbáld csak ki, milyen az, ha nem kapsz levegőt.

Jutka visszatartotta lélegzetét. Fél perc múltán vörösödni kezdett az arca, homlokán előtűntek az erek, aztán kibuffant belőle a visszafojtott levegő, s mohón kapkodott a friss után.

Hallgattunk.

— Nos? Ott a lepkéd, föltűzheted a gombostűre, s odaírhatod mellé a nevét: boglárka-lepke.

Jutka nem mozdul.

A múltkoriban azután lányom izgatottan jött haza az iskolából, s újságolta: — Apu, tudod, hogy a felsősök gyűjtik a lepkéket? Meg a bogarakat? Az iskolában, a szertárban van is három doboz lepke. Gombostűre szúrva. Üveg alatt. Mind másfajta.

S annyit kérdezősködött a lepkékről, hogy a végén nem győztem válaszolni. Még a lexikont is levettük a könyvespolcról, hogy megnézzük benne, mit írnak a pillangókról. Ebből azután megtudta kis Jutka, hogy a világon annyi lepkefaj él, ameddig ő még nem is tud számolni, s hazánkban is akad vagy 4 ezer faj.

— Már pedig azt nem hiszem — bírálta meg lányom a lepketudósokat, de a lepkék még éjszaka sem hagyták nyugodni. Álmában egy óriási lepke hátán lovagolt, kezében lexikonnal. Aztán a pille elfáradt a vastag könyv terhe alatt, s lezuhantak. Szerencsére csak az ágyról a szőnyegre pottyant az én lepkelovasom, abba pedig még senki sem rokkant bele.

Egyik nap azután elmentünk a múzeumba, s megnéztük a lepkegyűjteményt. Addig ácsorogtunk a fali vitrinek előtt, hogy végül lányom mégis csak elhitte, amit a minapjában olvastunk a lexikonban.

A címoldal Hegyi Márta munkája

Ha nem lenne olyan pompázatos színük a pillangóknak, kevesebb gyerek lenne lepkevadász. Igaz is, alig akad ingerlőbb látványossága a tavaszi rétnek, mint a virágról-virágra lebbenő tarka pillék.

Kis Jutkám sem tud nékik ellentállni. Felbuzdul benne a vadászösztön: lesbeáll, fut, ugrik, vetődik, elhasal, s diadallal rikkant fel, ha megfogott egy-egy színes szárnyút.

Egy időben dobozban, üvegben tartogatta őket, azután már csak a vadászat izgalmáért loholt utánuk, s a foglyokat rendre szabadon engedte. Még arra is vigyázott, ujjával le ne szedje a lepke szárnyának színes hímporát, mert az attól megfosztott pille nem tud újból repülni.

Csak nézi sajnálkozva tudományos érdeklődése áldozatát, s pillantása rá-rátéved a másik üvegre, amelyben élve vergődnek a szabadulni vágyók.

S ott bent, ahol a fehér blúz alatt a szív kalapál, küszködik most a vadász, a gyűjtő és az emberi szánalom.

Öt perc is eltelik.

Azután Jutka szabadjára ereszti azt a sok-sok lepkét, amelyeket összefogdosott. S a megszabadultak tovarebbentek riadt örömükkel, ki Mandulaországból, ki a fák közül, a fűillatú mezőre, a szabadság, a fény felé.

Csak az az egyetlenegy nem repül soha többé.

Igaz, gombostűre sem került. Jutka gyufásdoboz-koporsóban eltemette egy virágágyásban.

Mandulaországban, a szerszámoskamrában azóta is ott porosodik egy lepkeháló, amit nem használ senki.

Szebb gyűjtemény nekünk a lebbenő-libbenő tarka pillehad, mint a múzeumi vitrinek gombostűhegyre szúrt poros némasága...

Ám ezzel még nem szakadt vége családunkban a lepke-rajongásnak. Kis Jutka kiderítette, hogy ő is lepketudós lesz. Ha ugyanis annyi fajta lepke van, bizonyára akad még az erdőnmezőn olyan fajta is, amit senki sem fogott még meg, s így még a múzeumban sincs belőle. Aki pedig ilyet megfog, az lepketudós.

Kint a hegyen, a mi Mandulaországunkban pedig — ahol a gyümölcsösökben még csak elvétve van házikó —, egyetlen lepkegyűjtőt sem ismerünk. Tudóst meg kiváltképp nem.

A gyűjtéshez felszerelés is kell, amelynek legfontosabb darabja a lepkeháló.

Előkerült tehát a malacpersely, hasából kettesek, tízesek gurultak ki, s a fáradságos beszerző körút után Jutka szekrényébe vándorolt az áhított vadász-szerszám.

Fali vitrinünk egyelőre nem volt, de néhány dobozból fabrikáltam annyi tárlót, amennyi elég lehet egy kezdő gyűjtőnek.

— Csak azt tudakold meg — mondtam lányomnak —, hogy mivel kell azokat a szegény lepkéket elkábítani, mert én bizony nem engedem őket elevenen gombostűre szúrva kínlódni.

Délutánra megvolt a szakszerű felvilágosítás.

— Az őrsvezetőm azt mondta, hogy amivel anyu lemossa a lakkot a körméről, az jó. Meg egy lezárható üveg kell.

— Szóval aceton — bólintottam, Jutka pedig alig várta a vasárnapot, amikor is Mandulaország lepkéinek összegyűjtésével megkezdheti tudományos pályafutását.

Verőfényes hétvégénk volt, pompáztak a mezei virágok, libegtek a pillék, Jutka pedig fel-alá rohangászott a lepkehálóval.

— Megvan!... Megfogtam!... Ezt is!... — ujjongott, s alig fertály óra alatt összefogdosott két befőttes üvegre való pillangót. Volt köztük sokféle: fecskefarkú, pávaszem, kardos pille, boglárka, gyöngyházas, s ki tudhatja mindnek a nevét?

A gyűjteménynek való immár megvolt, a lepkék ott mászkáltak kétségbeesetten a befőttesüvegek fogságában.

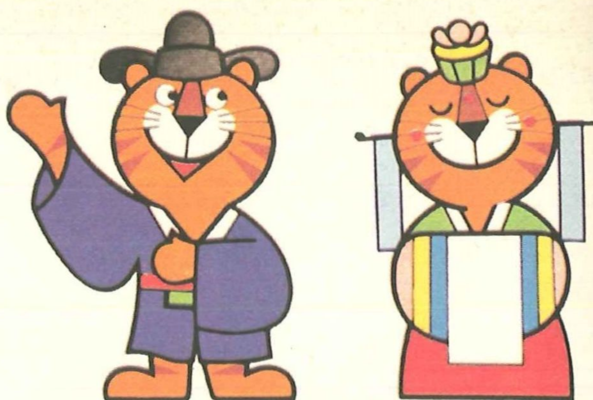
— És most? Most mi lesz? — érdeklődtem meg a nagy vadásztól, aki kipirult a futkározástól meg az izgalomtól, s megilletődött a szokatlan helyzettől.

Pár pillanatig meghökkenten nézett rám, azután döntött.

Összeállította Gaál Ödönné,
rajzolta Görög Júlia

OLIMPIA 1988

Magyarok esélyei az olimpián, bár..., aki jósol, pórul járhat

Olimpiai felkészülés nincsen esélylatolgatás nélkül, bár az is kétségtelen, hogy aki jósol, pórul járhat! A magyar sportolók 1986-ban és 1987-ben ragyogó eredményeket értek el. A világ- és Európa-bajnokságok teljesítményeit figyelembevéve a világ valamennyi nemzete közül a hetedik helyet szerezték meg. Bárcsak az élet minden területén hetedik lehetne a világban Magyarország!

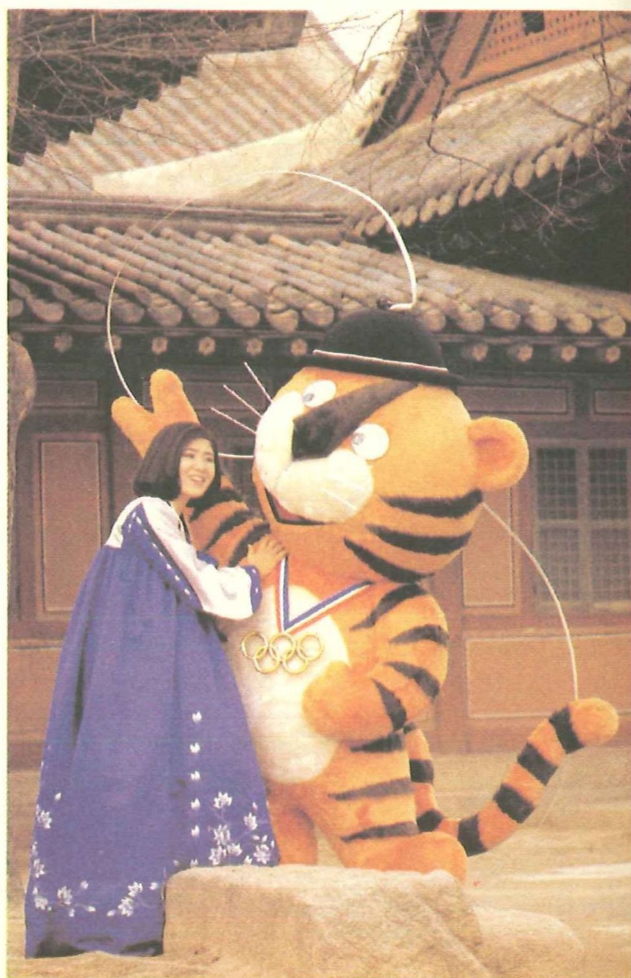
Az elmúlt két év legjobbjai 1988-ban, a szöuli olimpián is ott lehetnek az érmekért harcolók sorában! Így például Darnyi Tamás, aki tavaly nemcsak az év legjobb magyar férfi sportolója címet nyerte el, hanem az egész világban őt tartották a szakemberek az „év úszójának"! Világcsúcsai, európabajnoki győzelmei, tehetsége és szorgalma azt sugallják, hogy a vegyesúszó számokban akár két aranyat is nyerhet a dél-koreai fővárosban!

Aztán itt van Komáromi Tibor, a roppant erős és hihetetlenül ügyes birkózó. Őt, súlycsoportoktól függetlenül, a világbajnokság legjobb birkozójának is megválasztották a szakemberek. AIPS-ADIDAS különdíjat kapott a súlyemelő Barsi László, aki a bolgár–szovjet fölényt szakította meg a világbajnokságon, s arányosan kidolgozott izomzatú testével a Mr. Súlyemelés címet is elnyerte. Csipes Ferencet a világ legjobb kajakosának tartják, Borkai Zsolt a tornász hagyományokat folytatja, Fábián és Mizsér rettegett öttusázók, Jánosi Zsuzsa Világ Kupát nyert a női tőrvívásban. Mindig számítani kell a sportlövőkre, további kajakosokra, vívócsapatainkra.

Hogyan is szerepelünk majd a szöuli olimpián, hányszor állhatnak eredményhirdetéskor sportolóink a dobogóra, annak is a legmagasabb fokára? Ezt lehetetlen előre megmondani! Annyi mindentől függ a jó szereplés, annyira nagy a verseny, oly szokatlanok a körülmények! Lehet eső, lehet hó — tartja a szólásmondás, azaz nyerhetünk akár 10 aranyat is, de akár első hely nélkül is maradhatunk!

Akkor lehetünk elégedettek, ha sportolóink mindent megtesznek az olimpián a sikerért. S ha elérik vagy túlszárnyalják életük legjobbját, ezért dicséret illeti őket, akár aranyat jelent ez számukra, akár hatodik helyet!

Novotny Zoltán

SZÖULI KÉPESLAP

Mennydörgő űrbéli látogatónak érzem magam. Háromszáz utast szállító repülőgépen ülök. Liliputi falunak látszik a város, ujjhegyni a Kimpo repülőtér és cérnaútvesztőként kígyóznak az utak. De a dicsőségnek hamar vége szakad. A leszállás után, Szöulba érkezve, már csak szegény kis Gullivernek érezhettem magam az óriások országában, mert az arányok megváltoztak.

Könnyű elképzelni, hogy miért. Az idei nyári olimpiát rendező dél-koreai fővárosban anynyian élnek, mint Magyarországon, s ez már eleve meghatározó. Képzeld el a várost! Keleti bazársorok végtelensége a huszonnégy- meg harmincemeletes felhőkarcolókkal telezsúfolt negyedekben. Az ember szinte elvész a hat, nyolc, sőt tizenkét forgalmi sávos autósorokkal telített utak dzsungelében.

Pedig a város lakossága barátként fogadja a távolról érkezőket. Meghitt érzést jelent, amikor az utcán sétáló kisiskolások csoportjai vidáman integetnek az idegennek. A számunkra szokatlan árukkal, tengeri gezemicével, kagylókkal, rákokkal, ismeretlen gyümölcsökkel zsúfolt piacokon és az utcán is árusító üzletekben kedvesen, lelkesen kínálják a termékeket. Sohasem veszik zokon a visszautasítást.

A nagyobb középületeken vagy előcsarnokukban már egy év óta jár az olimpiai óra, amely messziről jelzi, hogy hány nap van még hátra szeptember 17-ig. A nyitóünnepséget követően Szöulban, majd Teguban, Puszanban, Tedzsonban és Kvangdzsuban huszonhárom sportágban kezdenek versenyezni a világ legjobb sportolói, öt sportágban pedig bemutatókat tartanak.

Plakátokon, kirakatokban, és szinte mindenütt integet már Hodori, a barátságos kabalafigura, a mosolygó tigrisfiú. Néhány illusztráción még szemérmes, szemét lehunyó tigrislánnyal együtt is látható, ami nem csoda, mert a koreaiak szinte családtagnak tekintik a tigrist. A megszelídült „házibarát" most kíváncsian nézi, hogyan sütik az utcákon a húst, a halat, a lepényeket, s cinkosan kacsint a Nam san parkba látogató gyerekekre is. Különleges élményt nyújtó létesítmények várják őket: óceanárium, rémségek szobája, video- és más játéktermek, bizsuvásár, tévétorony-kilátó, állatkert, színház, no meg sport- minden mennyiségben.

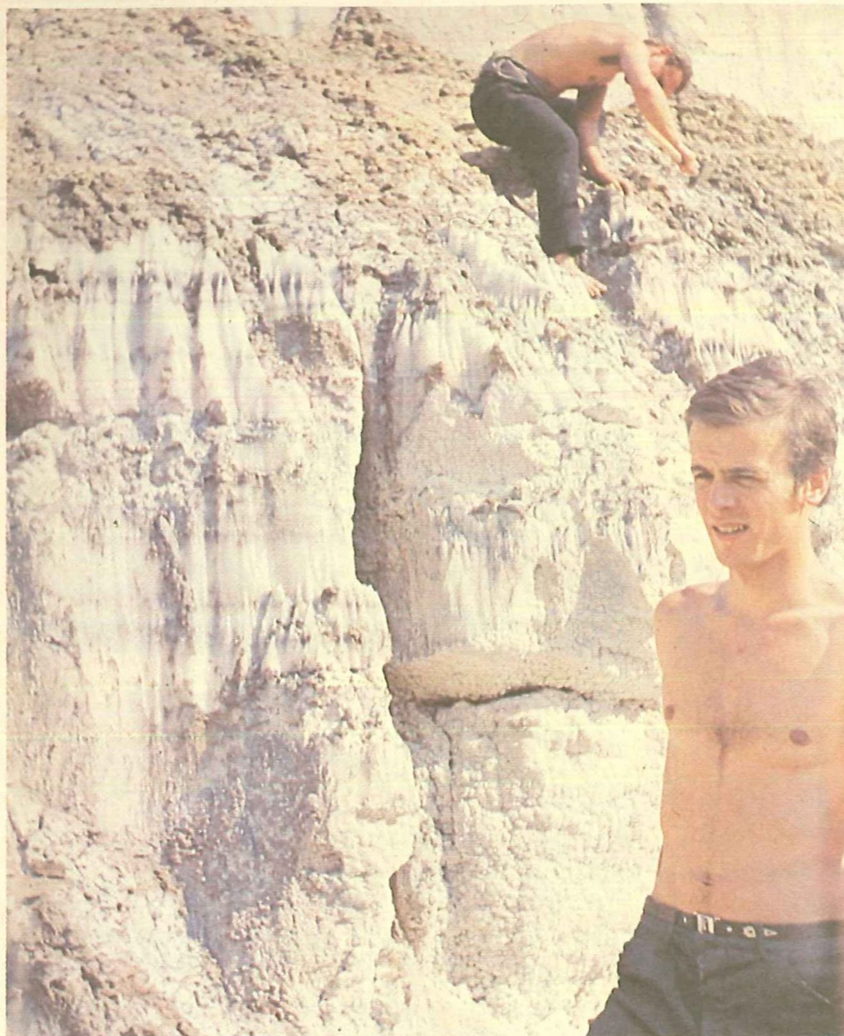
A turistáknak rendkívüli élményt nyújt a város szívében található Palotamúzeum is. Itt láthatók az uralkodók palotái, ősi pagodái, szárnyas tetős pavilonok, aranyhalas tavak.

A várost úgy szeli át a Han folyó, mint Budapestet a Duna, csak éppen szeszélyesebben kanyarog. Több olimpiai létesímény található mellette vagy a közelében. Itt van a hatalmas Olimpiai park is, ahol érdekes alakú csarnokok, modern sportpályák és külön lakónegyedek várják az olimpiára érkező sportolókat, vezetőiket és az újságírókat. A versenyeket a világ minden tévéállomása, így a miénk is közvetíti. Valamennyien részesei lehetünk annak a csodának, amelyet úgy neveznek: NYÁRI OLIMPIAI JÁTÉKOK.

Z. V. G.

A szerző felvétele

Sósziklák Désaknáról

A só

Volt egyszer egy gazdag főúr, úgy 200 esztendővel ezelőtt. Nem kisebb vendéget hívott meg birtokára, mint magát a királynőt, Mária Teréziát. S ki látott már ilyet, nyár derekán lovasszán röpítette a királyi vendéget a kastély felé, hó csillogott az utakon, szikrázott a fákon. Persze nem hó volt az igazában, hanem só. A gazdag földbirtokos sóval szóratta be az utakat, fákat.

Mi, akik a sót legfeljebb csipetnyi kis mennyiségben szoktuk használni az ételünkbe, eltűnődhetünk, honnan szerezte a főúr azt a tengernyi sót. Nos, éppen a tengerekből.

A só persze hosszú utat tesz meg a tengertől, amíg az ember hasznosíthatja. Vannak forró éghajlatú vidékek, ahol a lapos partokon ma is párologtatják a tengervizet. Az ilyen sópárlók messziről fehérlenek a Föld számos vidékén. Évmilliók során azonban a só magától is lepárolódhatott a meleg, sivatagi vidékeken, olyan nagy sós tavakban, vagy körbezárt kis tengermedencékben, amelyekbe nem ömlött nagyobb, édesvizű folyó.

A só természetes kicsapódásának legszebb példája egészen a közelmúltig a Kászpi-tenger egyik öble, a Kara-Bogaz öböl volt. Ez a kis medence csak keskeny csatornán keresztül érintkezett a tengerrel, s ezen a csatornán mindig friss sós víz áramlott az öbölbe. Mivel errefelé is száraz, sivatagos az éghajlat, az öböl vize erősen párolgott, és a só egyre vastagabb rétegekben halmozódott fel az alján. Sajnos azonban egy szép napon hatalmas gátat építettek, hogy a csatornán át ne folyjon le a Kászpi-tenger vize. Ettől kezdve a Kara-Bogaz öböl „meghalt", nem kapott utánpótlást, nem kapott több sós vizet. Időközben arra is rájöttek, hogy a Kászpi-tenger vize egészen más okok miatt fogyatkozott meg, nem a természetes sólepárló „serpenyő" volt a bűnös. Most tehát azt tervezik, hogy a gátat átrobbantják, s ez a természeti csoda újra működésbe lép.

Sólepárló tengermedencék százával, sőt ezrével akadtak a Föld sok évmilliós története során. Ennek köszönhetők a sóbányák, köztük az Erdélyben lévők, egészen közel hozzánk. Akkortájt, sok millió évvel ezelőtt a mai Erdély egy része pont olyan volt, mint a Kara-Bogaz öböl. A só vastag rétegben halmozódott fel az agyagrétegek között óriási kazalszerű sótömbökké duzzadva.

Erdélyben néhol a felszínre bukkannak a sótömbök, mint a képen is látható Désaknánál. Furcsa dolog: sziklák sóból. Száraz vidéken a felszíni sórétegek akár meg is maradhatnak, de az esőzés gyorsan eltünteti őket. A sivatagokban néhol még házat is építenek sóból, de ha egyszer jön egy felhőszakadás, vége a sóhajléknak.

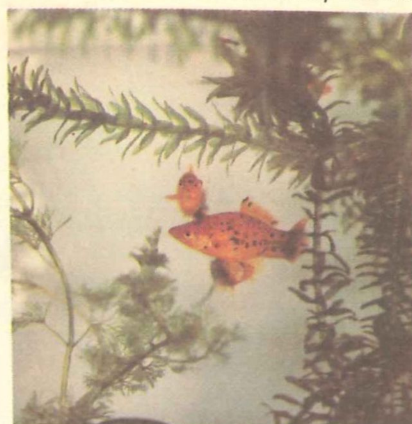
Egyes sóbányák óriásiak. Krakkó mellett jártam egy olyan hatalmasban, ahol sok emelet magasságú sótermek vannak a föld alatt. A bányászok régen oltárokat, szobrokat, sőt csillárokat faragtak a sóból. Fantasztikus látvány ez, mintha mesebeli üvegpalotában járnánk.

Dr. Juhász Árpád

Kedvenceink a lakásban

Szeretnél egy akváriumot?

Fotó: Bécsy László

Hát persze, hogy szeretnél, hiszen a díszhalak olyan gyönyörűek, és a kivilágított medence a lakás egyik dísze lehet! Íme néhány jótanács a kezdő akvaristának:

A medencét feltöltött állapotban már nem tanácsos mozdítani, ezért a végleges helyét előre kell kijelölni. A legmegfelelőbb egy (nem billegő) fém állvány. Ne felejtsd el, hogy az ablak előtt álló akvárium nagyon algásodhat, ezért célszerűbb sötét sarokban elhelyezni és mesterségesen világítani. A növények számára legmegfelelőbb fénycső kiválasztásánál segítenek a szaküzletekben.

Mielőtt a medence aljára homokot terítenél, azt egy vödörben (lavórban) kézzel kavargatva vagy egy gumitömlő segítségével alaposan át kell mosni. Csak így lesz tiszta az akvárium vize. A növények ültetésénél vigyázz arra, hogy a gyökérnyak egy kissé kiálljon. Ha a gyökerek hosszúak, a végüket nyugodtan levághatod. Előre kerülnek a kisebb, hátra a magasabb növények, középen szabad úszóterületet kell hagyni a halak számára. Feltöltéskor kis tálkába vagy a tenyeredbe csurgasd a vizet, hogy a talaj ne kavarodjon fel.

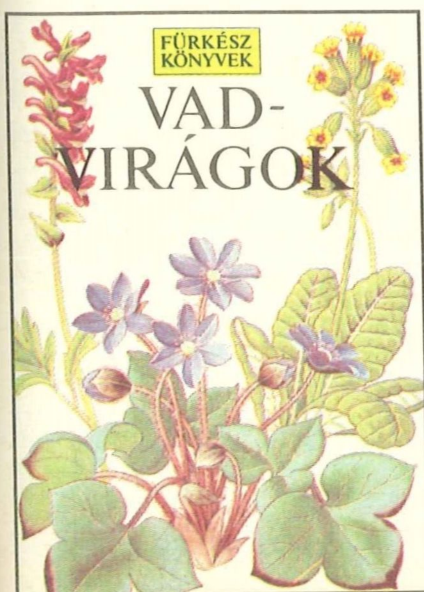
Először igénytelenebb, könnyen tartható halfajokat (guppi, mexikói kardfarkú hal stb.) vásárolj. Ne felejtsd el, hogy a medencét nem szabad túlnépesíteni! A trópusi fajok többsége 24–28 °C-os vizet kíván, az akvárium nagyságához megfelelő wattszámú fűtőt a szaküzletben vásárolhatsz. Célszerű szellőztetni a vizet! A felszálló kis buborékok nem csak oxigént adnak, de keverik is a vizet, így nem lesz hőkülönbség a különböző szintek között.

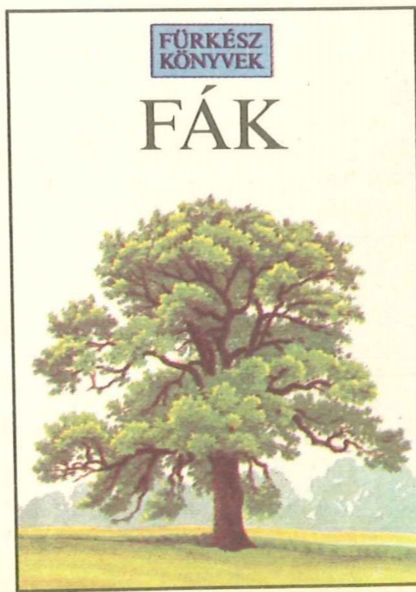
Lehet etetni szárított eleséggel, de halaink azért legalább időnként megkívánják az élő táplálékot is (Tubifex, vízibolha).

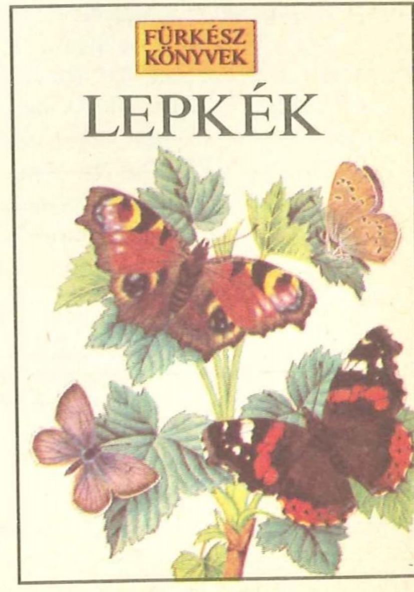
Schmidt Egon

Búvárkodás a természetben

Nyár van. Egy-egy kiadós labdázás, futkározás, úszás után leheveredsz a fűre. Körötted milliónyi élőlény: fű, fa, bogár, virág. A káposztalepke, a réti boglárka már régi ismerősöd. Szereted is őket. Ugye jó lenne nevén nevezni a többit is? Ehhez nyújtanak segítséget a Gondolat Könyvkiadó gondozásában megjelent **FÜRKÉSZ KÖNYVEK** legújabb kötetei. Már méretük is arról árulkodik, hogy kedvenceid lehetnek. Az apró könyvecskék elférnek a tenyeredben. A kirándulásokon hasznos útitársaiddá szegődnek. Megismerheted belőlük a fák, a vadvirágok és a lepkék százait. Így az eddig ismeretlen fajok is személyes ismerőseiddé válhatnak. Jó búvárkodást kívánunk!

Fedéltervek: Vida Győző

Képregénypályázat

Szerkesztőségünkbe az elmúlt hónapokban nemcsak levelek, hanem képregények tucatjai érkeztek. Mielőtt eredményt hirdetnénk, szeretnénk egy-két megjegyzést fűzni a beküldött képregényekhez. Nagyon sokan félreértettétek a pályázat lényegét. Nem egyszerűen rajzokat vártunk, hanem olyan összefüggő történeteket rajzban elmesélve, amelyeket a rajzok alatt rövid szöveg kísér. Ez a képregény. Azok, akik helyesen „oldották meg a feladatot", valamennyien kapnak ajándékot szerkesztőségünktől. A legjobb képregény alkotója a **Kilenc pimasz kamasz** névre hallgató őrs Dunakilitiből. Tagjai: Magyar Olivér, Árvay Péter, Bencsics Zsuzsi, Bencsics Korina, Vrábel Viki, Szakály Feri, Grácol Adorján, Horváth Eszter, Molnár Gyöngyvér. Gratulálunk!

Naplópályázat

A Kisdobosok zsebkönyvében meghirdetett naplópályázat résztvevői közül könyvjutalmat kapnak:
1.) Rácz Boglárka, Budapest
2.) Slinczki Orsolya, Nagyvenyim
3.) Szabó Zoltán, Kalocsa
Gratulálunk! Az ajándékot postázzuk.

Megeszem a kalapom!

Nem tévedés Bohóka Bertalan tényleg megette a kalapját abban a mesében, amit a budapesti Paszternák Natasa írt testvérének.

Nagyon jó ötletnek tartjuk. Rajta, Fürkész-firkászok, ti is kezdjetek hasonlóba a nyáron!

Vetélkedő

Dobos Dorka még a fagyos februárban Szegeden járt a Balázs Béla Úttörőházban, ahol a ház dolgozói, pedagógusok és szülők nagyon kellemes délelőttöt szereztek a szegedi és a Szeged környéki Fürkészeknek. Vetélkedőt tartottak három helyszínen. Örömünkre az egyik feladatcsoport a Kisdobos újságról szólt. A vetélkedő után egyetlen kisdobos sem ment haza üres kézzel, bár a fődíjat, a tortát, csak egy őrs nyerhette el. Hasonló versenyekről szóló tudósításokat szívesen olvasnánk még!

Szársomlyó ≠ Himalája

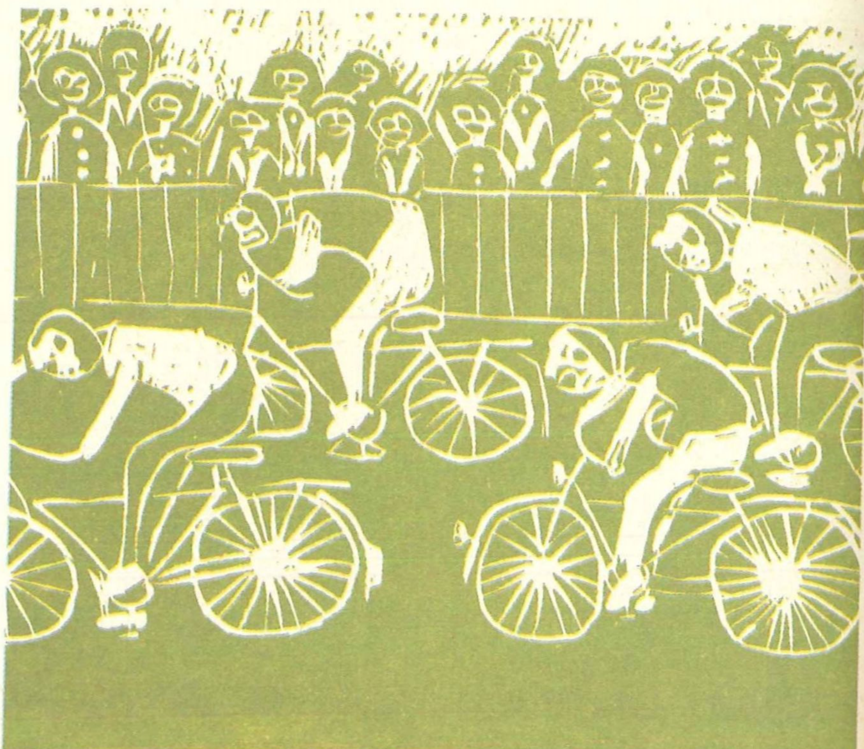
Szokásunktól eltérően itt adjuk közre a bári Általános Iskola 5. osztályosainak levelét, amelyben szársomlyói kirándulásukról írnak.

„Szársomlyó a Harsányi-hegyen található. A hegyig busszal utaztunk, jól felszerelkezve nagy hátizsákokkal. Ebben vittük ugyanis az energiát (elemózsia formájában), ami a hegy megmászásához szükséges volt. Nagyharsányig busszal utaztunk, aztán gyalog folytattuk utunkat. Aznap jó meleg volt! Csorgott rólunk a veríték, de akadályt nem ismertünk. Képzeletünkben a hegy szinte a Himalája volt. Igaz szerencsére hó nem takarta a sziklákat! Helyette gyönyörű, csak itt nyíló, védett virágok pompáztak. A felmelegedett sziklákon gyíkok futkároztak és sütkéreztek. Tudtuk, hogy megfogni nem szabad őket. Deák Feri szíve nagyon fájt emiatt, szívesen látta volna őket a terráriumában."

Ha időtök engedi, kiránduljatok erre a helyre!

Régi játék — új rádióműsor

Ha van kedved játszani, ha nyerni akarsz — NE HABOZZ! Írjál nekünk! Telefonos nyereményjátékot indítunk 8—10 éveseknek **Ország-város-híres ember** címmel. Játszótársakat keresünk ősszel induló műsorunkhoz. Írd meg a neved, életkorod és azt, milyen telefonszámon kereshetünk. Címünk: Magyar Rádió Ifjúsági Főosztály, Budapest, 1800 Bródy Sándor u. 5—7. A levélre írd rá: Ország-város-híres ember... Leveleiteket várja: Mezei Károly szerkesztő.

Novák Szabolcs linóleummetszete, Gencsapáti

Hurrá, táborozunk!

Kisiskolás koromban azt szerettem volna, ha elvisznek táborozni. Mert az olyan jó lehet. Sátorban aludni, együtt megfőzni az ebédet, legalábbis segíteni a felnőtteknek, aztán együtt játszani a többiekkel. Ha mást nem, hát legalább azt, hogy Hegyek között, völgyek között zakatol a vonat... De nem vittek.

Így aztán a gyerekeimnek akartam juttatni az én nagy álmomból. Menjenek táborba ők, olyan korán, amilyen korán csak lehet. Mentek, hazajöttek, és aztán azt mondták: soha többé! Mert a Balatonba csak parancsszóra és egyszerre lehetett bemenni, mert ha valaki rossz volt, az büntetésből nem mehetett fürdeni, mert tele volt tilalomfával az egész tábor.

Évek óta folyik a táborélet megújítása. Talán az olvasótáborokkal kezdődött. Talán mással. De **Deme Krisztina** és **Deme Gábor** most is szívesen beszél a tavalyi acsai emlékekről. Ezt a tábort nem az iskola, hanem a Művelődési Központ szervezte, és közművelődési szaktábor volt a hivatalos neve. De hát melyik gyereket érdekli a hivatalos elnevezés, a lényeg úgyis az: jól érzem magam vagy sem.

— Ez a tábor azért is más volt, mint a többi, mert itt együtt lehettem a testvéremmel. Acsa volt a második tábor az életemben. Nagyon jól sikerült — kezdi a beszélgetést Kriszta.

— Két csoportra osztottak minket — veszi át a szót Gábor, aki most nyolcadikos. — A nagyok önismereti játékokon vettek részt, a kicsik játékokat tanultak.

— Aztán lehetett virágkötészetet tanulni és nemezelést — mondja Kriszta, aki negyedikes volt a tavalyi táborozásnál, de már ő is a nagyok csoportjához szegődött. Mert az igazi jó az volt ebben a táborban, hogy senki nem parancsolt, és mégis rendben ment minden. Semmi nem volt kötelező. Volt ugyan reggeli ébresztő, de ha valaki nem kelt fel, legfeljebb éhes maradt, hisz a reggeli meghatározott időben volt. Este nem volt „központi takarodó", azaz villanyoltás, addig maradt fent mindenki, ameddig akart.

— Mégis elmentünk aludni — mondja bölcsen Kriszta — hisz másnap annyi minden történt, és semmiről nem akartunk lemaradni. Jártunk kirándulni, bementünk Balassagyarmatra, s ha már Palócföldön jártunk, foglalkoztunk Mikszáth Kálmánnal is. Persze ezt inkább a nagyok — néz Gábor felé, aki helyeslően bólogat.

Megkérdeztem, bár azt hiszem felesleges:

— Idén is mentek a csepeli Általános Művelődési Központ valamelyik táborába?

— Kettőbe — ragyog Kriszta.

— De hiszen az nagyon sok pénz!

— Mi is gyűjtöttünk rá, meg anyuék is. Bodajkra, a Varjú várba megyünk. Ott történelmi szaktábor lesz, eljátsszuk az államalapítást, a mogyoródi csatát, kirándulunk. A másik táborhelyünk Mezőkövesden, Zsóri fürdőn lesz. Megismerjük a matyó hímzést és nagyon sokat fogunk kirándulni.

Beszélgetünk még a nemezelés titkairól, meg arról, hogy mitől is jó egy tábor, ha igazán jó, és míg Csepelről szalad velem a HÉV a Boráros tér felé, arra gondolok, valami hasonlóról álmodoztam én is gyerekkoromban, és a gyerekeimnek is hasonlót kívántam.

czy

Gumimotoros repülőgép

A repülőgép elkészítése komoly modellező munkát igényel. Ne kapkodj, kérd felnőtt segítségét, és haladj a sablon alapján lépésről lépésre! Megéri a fáradozást! A röptetés egész nyáron jó játék.

Az elkészítés leírása:

Az ábrán látható 1. számmal jelölt falécek alkotják a repülő törzsét. Vastagságuk kb. 3 mm. Legjobb balza fából készíteni (Ezermester boltokban kapható), de megteszi a fenyő is, mert könnyű és erős. A hurkapálca túlságosan törékeny!

A két léc közé ragasztjuk az orrtőkét (2), amely szintén fából készül. Majd a másik végére a 3. számú fadarabkát, és ugyanekkor a 4. számú függőleges vezércsíkot, úgy ahogyan az ábra mutatja. A rajzon látható színes elemeket ajánlatos könnyű anyagból, például cellből kiszabni, mert minél könnyebb a repülő, annál jobban repül, de megteszi egy átlátszó vékony irattartó mappa is. Az 5. számú vízszintes vezérsíkot ki kell egészíteni a bal oldali felével (ennek alakját láthatod a B oldalon fekete vonallal). A felragasztást a kis részletrajz mutatja. A szárnyakat is kiegészítjük a hiányzó felével, és óvatosan ráragasztjuk a 6. számú faidomra. Így a szárny ívelt lesz, de a törzsre csak legutoljára rögzítjük!

Ezek után tűvel óvatosan átfúrjuk az orrtőkét, valamint a faroknál lévő farészt. Egy-egy acéldrótot (d) vezetünk át rajtuk a rajz szerint, majd fogóval a kívánt formára hajlítjuk. Elkészítjük a 10. számú légcsavart. A légcsavar és az orrtőke közé gyöngyöt fűzünk a simább forgás miatt (9), majd az acélhuzalt a légcsavar korongján lezárjuk. A dróthorgok közé kifeszítünk egy nagy, rugalmas, de vékony befőttes gumit (lásd a B oldalt). Ezután keressük meg a szárny helyét! A 6. számú tartóval a testbe helyezzük, és addig csúsztatjuk előre-hátra, míg egyensúlyi helyre nem kerül. Ragasztóval erősítjük a testhez.

Ha mindent összeszereltetek, a légcsavart addig tekerjétek, míg a gumi megfeszül. Azután röptethetitek. Jó játékot kívánok!

Csáky Ida

Postafiók 100

Így nyár előtt

Vakáció ó ó ó...! Jaj bocsássatok meg, köszönni is elfelejtek, hacsak a nyárra gondolok. Hihetetlen, hogy már újra kopogtat az ajtón. — Persze, gyere csak be, hadd kezdődjön az a csodálatos, szívet bizsergető valami, amikor minden a miénk! Végre bepakolhatunk a hátizsákba és indulhatunk a „hosszú útra"! Végighallgatjuk anyu, apu komoly tanácsait, és persze, hogy megszívleljük, csak mehessünk már végre a nagyihoz, a táborba, akárhova, hiszen nyár van!!!

Ez idáig rendben, de tényleg sok mindent kell megbeszélnünk egymással, mielőtt elindultok. Szóval, ha táborba mentek: ne felejtsetek el magatokkal vinni a fürdőruhán kívül esőkabátot és egy jól bejáratott túracipőt! A táborban rendezhettek sárkányeregető versenyt. (Valaki „készüljön" a sárkányokból!) Holdvilágtúrát, ahol feltérképezhetitek a csillagokat, csillagképeket. Borús időben falu-, városismereti versenyt, kerékpáros ügyességi vetélkedőt. Megkaparinthatjátok a szomszéd tábor zászlóját, ami természetesen különböző próbák kiállása után visszakerül a jogos tulajdonosához (közben figyeljetek a saját zászlótokra is!). Tollaslabda, görkori és jelmezek is elférnek a hátizsákban, ha okosan gazdálkodtok a hellyel.

*

Természetkedvelők figyelem! A **Fürkész könyvek** mellett jó, ha kikölcsönözitek a könyvtárból **Gerald Durrel** angol természetkutató, író **Az amatőr természetbúvár** című könyvét. Hasznos segítőtársatok lehet növény- és állatgyűjtésben, és kellemes „bogarászást" nyújthat esős napokon is.

Kiránduljatok sokat, ismerkedjetek a természettel!

*

A következő levél, amelyet Scecz Andrea küldött Csehszlovákiából, egy kis közösség életéről tudósít:

Tisztelt Kisdobos Szerkesztőség!

Levelem kezdetén kívánok sok sikert a munkájukhoz. Szeretnék pár mondatot írni az én szülőfalumról, Gimesről és környékéről.

Gimes Nyitra szomszédságában, a Zobor hegy alján helyezkedik el. Körülbelül ötszáz háza és kétezerötszáz lakója van. A falunkban van egy réges-régi kastély, ami a Forgách grófoké volt. A közeli dombon a Gimesi vár romjai láthatók, ide gyakran kirándulunk. Iskolánknak magyar és szlovák tagozata van. A gimesi gyerekeken kívül még öt másik faluból is ide járnak tanulni a diákok.

Fotó: Karasz Lajos

Gimes a tizenhárom zoboralji magyar falu egyike. Ezek a falvak a népművészetükről híresek. Itt kezdte el a népdalgyűjtést Kodály Zoltán. Nyitragerencséren gyűjtötte a Gerencséri utca, végig piros rózsa... kezdetű népdalt. Csitáron meg az A csitári hegyek alatt régen leesett a hó... kezdetűt. Ezt még a Székelyfonó című művébe is belekomponálta. Mi nagyon őrizzük a régi hagyományokat. A mi falunkban, de a környéken is sokan járnak népviseletben. A gyerekeknek is van ilyen öltözékük. A népszokások is élnek a mi falunkban. Van több folklór csoport is. Én is tagja vagyok a Gimesi Gyerekegyüttesnek. Sokfelé járunk szerepelni. Voltunk már Budapesten is.

Szeretném, ha meglátogatnának bennünket:

Scecz Andrea 4. osztály

*

Szünet előtt ne feledkezzetek meg a pedagógus napról! Kedveskedhettek azokkal a virágokkal, amit májusban ültettetek. Még egy fontos esemény, de ez már jóval a nyár dereka után: augusztus 20. István napja, egyúttal első királyunknak, Szent Istvánnak, az alkotmánynak és az új kenyérnek ünnepe.

A vakáció előtt mit is kívánhatnék nektek?

Pihenést, barnulást, vizet, mezőt, erdőt és persze új barátokat! Vigyázzatok magatokra, Fürkészek, hogy szeptemberben frissen kezdhessétek a tanévet!

Szevasztok!

Jó nyaralást kívánok a szerkesztőség nevében:

Dobos Dorka

Sényi Lajos linóleummetszete, Gencsapáti

Dani már kisdobos

Dani elsőosztályos egy budapesti iskolában. Ez az igaz történet róla szól. Ő mesélte, én csak lejegyeztem.

Ahogy közeledett a nyár, a szép idő, Dani egyre többet ábrádozott a vakációról. S ahogy közeledett a vakáció Dani egyre jobban haladt az olvasás és az írás tudományában. Ahogy telt-múlt az idő úgy erősödött Dani barátsága Berivel, az ötödikes kislánnyal.

Hosszú délutánokat töltöttek együtt. Szüleik csak sokára tudták meg: könyvet írnak.

A könyv két kis robotról szól a JUMMY-k fajtájából. (JUMMY: ejtsd dzsummi) Hogy mi történt a két kedves regényhőssel? Ide írom az első fejezetet.

„Egy nyaralás története (JUMMY történet)

Nagy volt az izgalom a külvárosban. Két JUMMY-t, Pilótát és Rotort, a JUMMY-k királya nyaralni küldött, ide a mi bolygónkra. Tudjátok, más bolygón laknak.

Mikrobi, Mikrobot, Feketetáltos és Szürkeparipa nagyon szomorúak. Miért? Mert ők a JUMMY bolygón maradtak. Nem mehetnek nyaralni. Kik ők? Tudjátok, a barátaik. „Csomagolni! Holnap utaztok!" — hangzik a vezényszó. A reggel szomorú, de eléneklik a kedvenc dalukat.

És elindulnak az űrhajóhoz. „Vegyetek érzékeny búcsút egymástól egy időre." „Hová megyünk egyáltalán?" „A cím: Föld nevű bolygó, Zánka Úttörőtábor. Vegyétek fel a nyakkendőtöket, ha leszálltok." „Meglesz, király urunk! Mikrobot, Mikrobi, vigyázzatok Szürkeparipára és Feketetáltosra. Nagyon fogtok hiányozni."

Beszálltak és kilőtték az űrhajót. Az utuk fárasztó volt, de mikor leszálltak, egy sereg piros és kék nyakkendős gyerek várta őket. „Gyorsan kössük fel mi is a nyakkendőt!" A szállásukon elhelyezkedtek.

Sötétedett, mire a focizást abbahagyták. Vacsora után elmentek fürdeni. Rotor megkérdezte: „Fiúk, holnap mit csinálunk?"„ Kimegyünk a Balaton partjára." „És ott mit csinálunk?" „Fürdünk." „Jaj! Fürdeni imádok!" — kiáltott fel Pilóta. És csakugyan fürödni mentek. Ebéd után őrsi portya volt. Éjszaka riadót fújtak. A tábortűzre a két őr nem vigyázott rendesen. Szerencsére nem történt semmi baj. De el se tudtak ijedtükben aludni. Eltelt a hét. JUMMY barátaink csomagoltak. Elbúcsúztak fájó szívvel. De örültek is, hogy viszontlátják barátaikat. Otthon nagy volt az öröm. Mindent elmondtak. Mindenki sírt. Valakik örömükben, valakik meg azért, mert ők nem voltak ott.

Itt a vége, fuss el véle! Aki nem hiszi, járjon utána."

Beri és Dani a nyáron táborba készülnek. Abbahagyták a könyv írását és rajzolását. Azt tervezik, mit visznek majd magukkal. Jó táborozást nekik is, nektek is!

Trencsényi László

Születésnapi harangszó

Aki volt már a csillebérci úttörőtáborban, az nem felejti soha a tábori ünnepségek varázslatos hangulatát. Miért jut eszembe mindez? Július 31-én negyvenéves a Csillebérci Vezetőképző és Úttörőtábor. Az ünnep alkalmából felkerestük Kőhalmi László táborvezetőt.

— Mi lesz a tábor születésnapi ajándéka?

— Először is újra megajándékozzuk többezer gyerekkel. Kiállítást rendezünk a tiszteletére, találkozót szervezünk a régi táborlakókkal, felújítjuk a könyvtárat, a színháztermet, a fürdőmedencét és a játszótereket. De készül egy nagy ajándék is: harangjátékot állítunk fel a tábor főterén egy fából faragott székelykapuban.

— Miről mesélnek a harangok?

— A többi között arról, hogy 1948-ban, a budai hegyekben felépült a Magyar Úttörők Szövetségének Csillebérci Nagytábora. Vele együtt az úttörővasút szerelvényei is útnak indultak. A tábor és a vasút építésén többezer ember dolgozott nagy lelkesedéssel. A tábor első parancsnoka, az építkezés vezetője Surányi László volt. Az első évben kb. 1200 gyerek táborozott itt, ma közel tízezer gyerek részesülhet ebben a jutalomban.

— Milyen programokkal várják ma a kisdobosokat?

— Kisdobosokat elsősorban a — sportprogramokra épülő — „Játssz velünk!" táborban szoktunk vendégül látni. Természetesen szerepel benne városnézés, meseműsor, virágkötészet és táncház. Tavaly Fürkész-tábor is volt 120 kisdiáknak.

— Milyen emlékei vannak a táborvezetőnek?

— Csak jók. Tizenegy éves voltam, amikor először táboroztam itt, a nemzetközi táborban. Emlékszem, rengeteg csínytevést eszeltünk ki. Felnőttként is csak jó benyomásaim vannak. A gondtalanságot felváltotta a felelősség, a munka. A tábori csínytevések megmaradnak a gyerekeimnek.

— Mikor a legboldogabb?

— Mondja minden táborlakónk a turnus végén: nagyon jó tíz nap volt!

Olvasóink nevében azt kívánjuk, zúgjanak mindig vidáman a harangok.

Z. M.

JÚNIUSI FEJTÖRŐ

I. Útvesztő: Próbál a cirkusz. A kis bohócnak elkeveredett a sipkája. Melyik sarokban van a sipkája, melyhez akadály nélkül eljuthat?

II. Útvesztő: Locsol a kertészlány. A négy tulipán közül melyikhez juthat el a bokrok megkerülése után akadály nélkül?

B	E	L	Ü	M	E	L	Ü	F	A
S	Ö	Z	Ö	L	D	I	K	E	K
A	Ó	L	E	A	K	Ó	S	C	N
S	P	Y	Ö	G	D	H	A	S	A
I	A	Á	L	M	M	Ú	S	K	B
T	Z	V	V	O	B	E	L	E	S
R	S	Y	Y	A	G	I	G	U	O
I	Ö	L	A	K	L	A	K	F	B
Z	Ó	Ö	É	E	J	A	B	A	Ú
S	Z	É	N	C	I	N	K	E	B

Madarak Tizenkilenc madár bújt el a négyzethálóban. Nyolc irányban rejtőzködnek: balról jobbra, jobbról balra, vízszintesen és függőlegesen, mindkét átló irányában fölfelé és lefelé. Ráadásul némelyik betű egyszerre több madár nevében is benne van. Megadtuk tizennyolc madár nevét, ha ezeket ceruzával kihúzod a négyzethálóból, marad néhány, fölöslegesnek látszó betű. Ha ezek közül négyet helyes sorrendben összeolvasol, megkapod a tizenkilencedik madár nevét is.
ALKA, BAGOLY, BÖLÖMBIKA, BÚBOSBANKA, CSÓKA, FECSKE, FÜLEMÜLE, GEZE, GÉM (ékezet nélkül), LILE, LÚD, ÖLYV, ŐSZAPÓ, SAS, SÓLYOM, SZÉNCINKE, SZIRTISAS, ZÖLDIKE
Melyik a tizenkilencedik?

A júniusi fejtörő megfejtéseit nem kell beküldeni. Jó szórakozást kívánunk! Ha mégis érdekel a megfejtés, a lap alján elolvashatod.

A márciusi fejtörő helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: TAVASZI FÁRADTSÁG **Kitöltő:** TANÁCSKÖZTÁRSASÁG **Képrejtvény:** NAPÉJEGYENLŐSÉG **Lóugrás szerint:** SNIDLING, LILA HAGYMA

A márciusi fejtörők helyes megfejtéséért az alábbiak nyertek 50 Ft-os könyvutalványt:

Asztalos Gábor, Baán Eszter, Czinege Alexandra, Elischer Krisztina, Joó Dániel, Komáromi Andrea, Szathmáry Nóra, Tóth Gyula István, Veszeli Judit Budapest, **Berze Barnabás** Bakonycsernye; **Nemes András** Bogyiszló; **Medveczky Krisztián** Boldog; **Füstös Eszter** Csorna; **Ott Péter** Dorog; **Horváth Orsolya** Fonyód; **Laczó Tibor** Győr; **Salamon Ágnes** Hajdúszoboszló; **Gazdig Róbert** Herend; **Sztancsik Péter** Hódmezővásárhely; **Zilahy Zsófia** Hortobágy; **Bonczok Andrea** Istvándi; **Németh Hajnalka** Kisbabot; **Danó Károly** Komádi; **Horváth Csaba** Magyarlak; **Rozsán Tímea** Makó; **Pápai Attila** Martfű; **Nyitray Előd, Vojtovics József** Miskolc; **Csontos Zsolt, Mihalecz Szilvia** Nagykanizsa; **Burján Veronika** Nagypirit; **Zimán Zita** Örményes; **Lelkes Kinga** Pápa; **Szigetvári Gábor** Pécs; **Kelemen Péter** Radostyán; **Szucsányi Csilla** Rád; **Gránicz Endre** Somberek; **Garay Tamás, Simon Zsuzsa** Szekszárd; **Újj Anita** Szentes; **Rázmán Hajnalka** Székesfehérvár; **Horváth Éva** Szombathely; **Szántai Éva** Tapolca; **Reinhardt Norbert** Tarján; **Válint Enikő, Fehér Mónika** Tápiószentmárton; **Németh Marietta** Tét; **Török Andrea** Vác; **Berzsenyi Katalin** Vásárosnamény; **Szíjártó Rita** Veszprém.

I. Válasz: A jobb felső sarokban
II. Válasz: A bal alsóhoz.
Madarak: a tizenkilencedik madár neve: HÉJA

VARÁZSKEZEK

Indián ruha

A

2.

B

3.

1.

A

Fotók: Nagy Gyula

Lapunk 4—5. oldalán egy indiántábor életéről olvashattok. Itt — a tábor-lakók segítségével — bemutatjuk egy csejen indiánöltözet elkészítésének mai módját.

A ruha lepedővászonból készül. Hosszát a combközéptől a hónaljig (1), valamint a hónaljtól a vállig (2) mérd. Szélességét a mellkason mérd hónaljtól-hónaljig, majd rajzold duplán hajtott anyagra (3). Ezt a távolságot kell szabás előtt fokozatosan bővíteni jobbra és balra lefelé haladva. Az ujját a ruha felső részével együtt kell kiszabni könyékig mért mérettel, duplán hajtva. Ezt a lapot kell a hajtás mentén középen kivágni. Ez lesz a nyakkivágás. Természetesen a szabásmintára 2-2 centimétert rá kell hagyni, hogy ne legyen szűk a ruha. Ha elkészültél a szabással, kifordítva illeszd egymáshoz és varrd össze először a duplán szabott A részt, majd ugyancsak kifordítva varrd az egyik laphoz a B rész egyik lapját, majd a másik lapjához a másikat a hónaljig. Illesztéskor ügyelj a ruha közepére! Ezek után varrd össze az ujjakat, majd fordítsd ki. A ruha elkészült. Következhet a díszítés. Filcből, fonalból varrhatsz rá rojtokat, mintákat és gyöngyökkel díszítheted!

Jó játékot kívánunk egész nyárra a piliscsabai indiánok nevében: **Marosfalvi Emese, Nagy Zsuzsa, Ferge Borcsa, Bodnár Dániel, Domján Eszter, Tihanyi Eszter.**

*

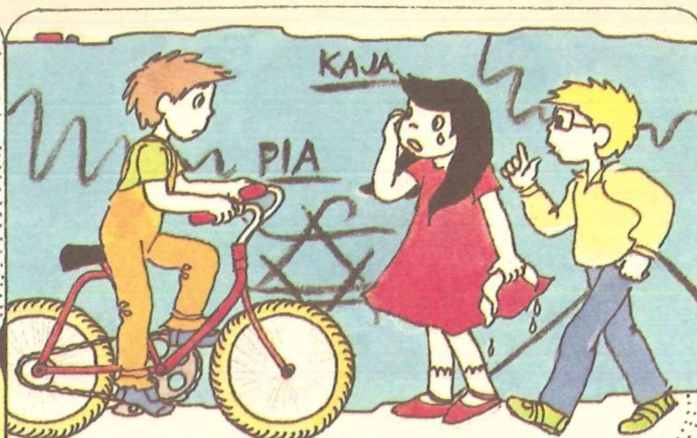
Az itt látható diaképek a gyerekek maguk készítette öltözeteit ábrázolják.

Bővebben akarsz tudni az indiánok életéről, viseletéről? Netán magad is készítenél mokasszint, tomahawkot? Keresd a **Kaptár** sorozatban megjelent **Indiánok** című könyvet (Múzsák Könyvkiadó). Az író, **Nagy Imre** részletes útmutatást ad az indiánosdihoz.

A ruhát elkészítheted egyszerűbben is. Ezt is lerajzoltuk.

A KÉK KERÍTÉS

Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolnak rá.

– Nézd, Körmi, egy őrült telefirkálta a kék kerítést! Hiába mosom, nem jön le! – pityergett Réka. – Csak kapjam el azt a jómadarat! – mérgelődött Bence.

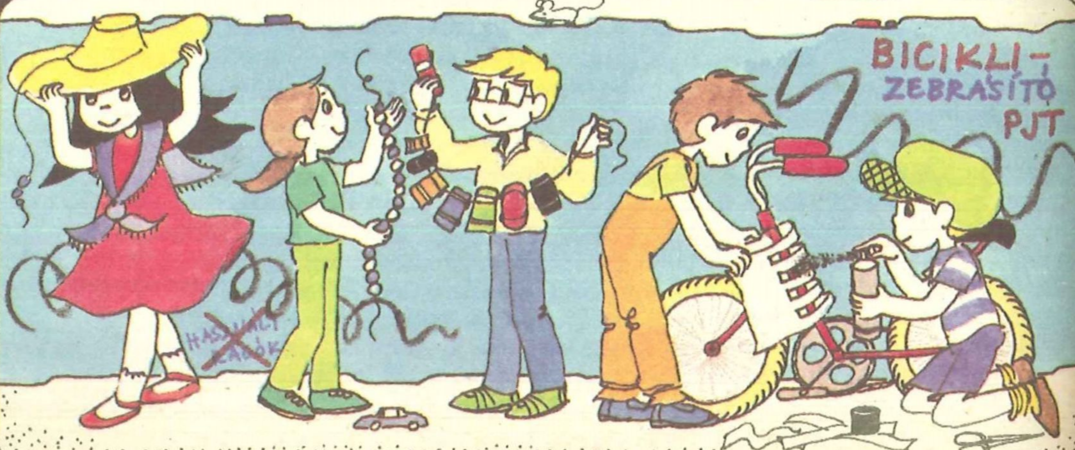
Körmi gondolkodott, aztán írni kezdett. Nagy sikere lett a jó ötletnek. Jöttek idegen gyerekek is csereberélni. Réka hirtelen kiabálni kezdett.

– Ennél a Sapkásnál festékszóró volt!!! Mondd, miért firkáltad össze a kerítést? – Mert... unatkoztam, és kész. – Akkor vakard is le azonnal, és kész!

– Holnap levakarja! – szólt közbe Körmi. – Nekem kell ez a festék. Mit kérsz érte? – Csak azt, hogy biciklizhessek egy kicsit... – – Rendben. Gyere velem!

Marék Veronika